

Bilten

- * Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)
- * Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)
- * Aktivnosti Programa za Istraživanja i Publikacije (PIP)
- * Aktivnosti za druge pravne profesije
  - * Ostale Aktivnost

Oktober 2019

Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)

Primena vodiča o kaznenim politikama

1. oktobra 2019. godine Akademija pravde u okviru Programa kontinuiranog usavršavanja organizovala je obuku na temu "Implementacija smernica za kaznene politike".

Svrha ove obuke bila je unapređivanje profesionalnog znanja sudija, tužilaca i drugih korisnika u pravilnoj primeni smernica, jer će to imati pozitivan uticaj na povećanje ujedinjenja kaznene politike na svim sudovima.

Tokom ove obuke primećeno je da se u praksi prilikom izricanja kazne primećuje da je činjeno neadekvatno ocenjivanje okolnosti i da nije dovoljno opravdanje tih okolnosti. Pažnja je posvećena obuci, olakšavajuće i otežavajuće okolnosti karakteristične za to da nisu iscrpne, pa se mogu dobiti i druge okolnosti. Otežavajuće okolnosti su sklonije da budu konkretnije i jasnije od olakšavajućih okolnosti, a u skladu sa prihvaćenim konceptom okolnosti koje otežava-

ju kaznu moraju biti tačne, jasne i verovatne. Optuženi i javnost su svesni kakve će radnje rezultirati strožom kaznom.

Tokom ove obuke istaknuto je da je primena Smernica o kaznenim politikama dobra prilika koja izbegava nedoslednost kazni od jednog su- da do drugog i da će prekršiocima iste prirode biti izrečene grube kazne i ovo takođe objedin- javanje kaznene politike.

Obuka se odvijala u obliku interaktivnih diskusi- ja, gde su učesnici imali priliku da predstave izazove i poteškoće u praksi.

Korisnici obuke bili su sudije, tužioc i stručni saradnici osnovnog nivoa u različitim regionima Kosova.

Alternativno rešavanje sporova sa posebnim naglaskom na administraciju

03 oktobra 2019, Akademija Pravde je uz podršku GIZ-a organizovala obuku na temu: "Alternativno rešavanje sporova, sa posebnim naglaskom na posredništvo-građansko", u sklopu PKO-a.

Cilj ove obuke je usavršavanje znanja sudija u vezi načina alternativnog rešavanja sporova, s aposebnim naglaskom na posredništvo- građanski aspekt.

U prvom delu obuke su se obradile sledeće teme: Uloga i odgovornost sudija u vezi sa upućivanje slucajeva na posredništvo i važnost i odgovornost koju nosi posrednik u odnosu sa strankama uključenim u spor u toku seanse posredovanja. Dok u drugom delu su se obradili Sporazumi o posredništvu i izvršenje postignutih sporazuma u postupku izvršenja.

U obuci je navedeno da se primena alternativnih načina za rešavanje sporova, a posebice posredovanje je od posebne važnosti, pošto povećava pravnu sigurnost i omogućuje povlačenje stranih investicija koje su prekopotrebne za ekonomski razvoj, jer u savremenom poslovnom svetu, preduzeća i građani su zainteresovani za rešavanje svojih sporova vansudskim postupkom.

Nakon toga je navedeno da je Republika Kosovo

u svojim naporima za kreiranje savremenog pravnog sistema, je stvorio pravnu bazu koja omogućuje alternativno rešenje sporova. Konkretno, posredovanje na Kosovu je regulisano Zakonom-Br. 03/L-057 (2008) obesnaženim Zakonom Br. 06/L-009 o Posredovanju- Sl. List Br.14 (2018). Međutim, sprovođenje u praksi je počelo 2012. Godine kada su licensirani prvi posrednici i otvoreni Centri za Posredovanje u nekim gradovima Kosova. U međunarodnom aspektu, posredovanje je regulisano Model Zakonom ili UNCITRALIN, Direktivom 2008/52/EC, koje je obavezala države članice BE da posebnim zakonima regulišu pitanje posredovanja i to govori o važnosti ovog instrumenta. Takođe je potencirano da sudije na Kosovu moraju poznavati nova nacionalna i međunarodna pravila o posredovanju, prednosti, zakosnke posledice, njihovu ulogu u referisanju slucajeva centrima za posredovanje i poziciju posrednika.

U nastavku je navedeno da je veliki broj nespo- razuma uticao na to da se njihovo rešavanje sudskim putem oteža, i da potraje. Sve ovo kao posledica nemogućnosti sudova da podnesu veliki broj ovih predmeta i zbog manjka kadrova i nekih drugih faktora. Stalno su vršena ispitivanja za pronalaženje efikasnog rešenja o nespo- razumima između stranaka, i jedna od tih alternati- va je posredovanje kojeg sada priznaju u demo- kratskom svetu i sprovodi se u većem broju država.

Korisnici ove obuke su bile sudije Osnovnog Suda- Opšteg Odseka- Građanske Divizije, profesionalni saradnici i posrednici.

Zatvor za maloletnike

8 oktobra 2019, Akademija Pravde je u sklopu PKO-a održala obuku za sudije i tužioce na temu "Zatvor za maloletnike".

Cilj ove obuke je bilo unapređenje znanja učesnika u pravednom sprovođenju zakonskih odredbi u slučaju izricanja zatvorske kazne za maloletnike.

Da bi se putem diskusija i predstavljanja najboljih praksi, i putem razrade slučajeva iz prakse, podigli profesionalni kapaciteti sudija i tužilaca u cilju izricanja zatvorske kazne za maloletnike.

Na obuci su diskutovani uslovi za izricanje zatvorske kazne za maloletnike, čiji je cilj rehabilitacija i razvoj maloletnika putem obrazovanja, razvoja profesionalnih sposobnosti, ličnog razvoja maloletnika i pozitivni uticaj na

maloletnika u cilju sprečavanja ponovnog izvršenja krivičnog dela.

U toku obuke je primećeno da Zakonik o Pravdi za Maloletnike garantuje najviši interes pravde za maloletnike, u skladu sa međunarodnim standardima koji proizilaze iz Konvencije za Dečija Prava. Prethodno je pažnja u toku obuke posvećena i obuci zastarevanja izvršenja zatvorske kazne za maloletnike kao i najboljim praksama pri izricanju ove mere.

Korisnici ove obuke su sudije, tužioci za maloletnike za osnovni nivo i profesionalni saradnici.

Primena Zakona o Zaštiti Ličnih Podataka

Dana 10. oktobra 2019. godine, Akademije Pravede, je u okviru Programa Kontinuirane Obuke (PKO), sprovela obuku na temu “Primena Zakona o Zaštiti Ličnih Podataka“.

Svrha ove obuke bila je unapređenje znanja učesnika u primeni zakona o zaštiti ličnih podataka.

Tokom obuke je obrađeno pravo na privatnost i zakonodavstvo koje garantuje ovo pravo, postupak zaštite ličnih podataka, zakonita obrada ličnih podataka, video praćenje (nadzor kamerom) koje su obrada ličnih podataka koje se

primenjuju na javnim a takođe i privatnim sektorima, u kojoj je cilj da se osigura život ljudi, sigurnost javne ili privatne imovine, kao i očuvanje dokumenata na poverljiv način.

U sklopu ove obuke su takođe obrađene teme: zaštita podataka u kontekstu prava Evropske Unije i EKLJP, administrativna zaštita ličnih podataka, pravna zaštita ličnih prava.

Obuka je sprovedena kroz prezentaciju sadržaja tema koje su praćene pitanjima i interaktivnom diskusijom između učesnika i angažovanih trenera.

Korisnici ovog treninga bili su: sudije upravnih pitanja apelacionog nivoa, uključujući i stručne saradnike i pravne službenike tih sudova i sudije krivičnog odseka osnovnog nivou, kao i tužioci i stručni saradnici iz Osnovnog Tužilaštva u Prištini.

Raskid ugovora i efekti raskida

Dana 15. oktobra 2019.godine, Akademija Pravede u okviru Programa Kontinuirane obuke (PKO), sprovela je obuku na temu “Raskid ugovora i efekti raskida”.

Svrha ove obuke je unapređivanje znanja učesnika o raskidu ugovora i efektima raskida.

Trening se fokusirao na ugovor i predmet ugovora, elementi ugovora, opšti i posebni uslovi ugovora, vrste ugovora, ponuda, način podnošenja ponude i uslovi ponude. Pored toga razmatrani su apsolutno nevažeći ugovori koji su u suprotnosti sa pravnim poretkom, imperativne odredbe i etika, sličnosti i razlike između nevažećih ugovora, pravno dejstvo ništavnih ugovora i prava na zahtev za dokazivanje nevaljanosti.

Pored toga raspravljalo se o raskidu kao način prestanka ugovora, raskid ugovora – jednostrani raskid ugovora, neizvršenje ugovora i pravne posledice raskida, uslovi za raskid i neizvršenje obaveza, prestanak ugovora kao uslov raskida ugovora i pravni efekat raskida ugovora.

Obuka je razvijana u obliku interaktivnih diskusija sa učesnicima povodom dilema sa kojima se suočavaju tokom praktičnog rada. Vredi napomenuti da tokom obuke su obrađeni hipotetični slučajevi nakon razmatranja svakog dela dnevnog reda.

Korisnici obuke bili su: sudije osnovnog nivoa iz različitih regiona Kosova i stručni saradnici.

Obuka o pravnim veštinama sudija i tužilaca

Dana 15 i 18 oktobra 2019, Akademija Pravde u saradnji sa OSCE-om sprovedla je obuku o zaštiti ljudskih prava, odnosno o Evropskoj Konvenciji s posebnim naglaskom na član 5, član 6 i protokol br. 1 ove konvencije.

Povodom ove obuke za reč o ovom slučaju obratio se predsedavajući SSK-a, g. Skender Čočaj, predsednik Vrhovnog Suda Enver Peci, kao i g. Ilija Bundaleski, Direktor Regionalnog Centra u Mitrovici, Misija OEBS-a. Svi su jednoglasno svojim rečima potvrdili neophodnost bavljenja ovom materijom u cilju garantovanja i zaštite ljudskih prava tokom razvoja pravnih postupaka, naglašavajući garanciju uključujući Ustav Republike Kosovo.

Prvog i drugog dana ove obuke obrađeni su član 5 koji se bavi pravom na slobodu i sigurnost i član 6 ove konvencije koji se bavi pravom na pravično suđenje. Baveći se ovim člancima korišćene su različite studije slučaja da se daju najbolja rešenja zasnovana na zakonodavstvu i sudskoj praksi Evropskog Suda za Ljudska Prava.

U poslednja dva dana razrađen je član 1 protokola br. 1 o pravu na imovinu, koji je takođe razrađen kroz praktične slučajeve.

Povodom ove obuke, Akademija Pravde za sudije i tužioce u Mitrovici podelila je Priručnik o Ljudskim Pravima i Pravni rečnik, publikacije koje je Akademija nedavno objavila da bi doprinele pravednoj primeni najobičnijih pravosudnih ideja i praksi. u postupku vršenja pravde.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioci regiona Mitrovice.

Redovni i vanredni pravni lekovi ZPP-a

Dana 17. oktobra 2019. godine, Akademija Pravde je organizovala obuku na temu „Redovni i vanredni pravni lekovi ZPP-a, PKO-a.

Svrha ove obuke bila je unapređenje znanja sudija u vezi postupka podnošenja redovnih i vanrednih pravnih lekova od strane opunomoćenih stranaka, i odlučivanje sudova viših stepena o tim pravnim lekovima.

U prvom delu obuke su razrađene teme: Postupak odlučivanja putem žalbe, postupak odlučivanja u skladu sa revizijom i postupak odlučivanja shodno predlogu za ponavljanje postupka. U drugom delu obuke obrađene su teme: Odnos između revizije i predlog za ponavljanje postupka, i zahtev za zaštitu zakonitosti i postupak odlučivanja.

Na početku obuke je naglašeno da prilikom odlučivanja sudova nižeg stepena, neretko se dešava da se čine greške u formalnom i materijalnom smislu, što može uticati na pravnu garanciju prava stranaka u parničnom postupku. Dakle, kroz korišćenje redovnih i vanrednih pravnih lekova, stranke mogu prigovarati na te odluke i zatražiti uvažavanje zahteva i zaštitu njihovih prava tokom postupka.

Analizirajući pravo prigovora na odluke, naglašeno je da je to osnovno pravo koje se garantuje Ustavom Republike Kosova, ali i Zakonom o Parničnom Postupku. Pravo na žalbu na sudsku odluku je takođe i standard međunarodnog prava ljudskih prava, a ne samo jedno obično pravo koje proističe iz domaćeg prava jedne države.

Dalje je naglašeno da prigovaranje putem pravnih lekove, garantuje primenu načela da se svako pitanje razmotri u najmanje dva stepena sudstva i da se sudsko preispitivanje na drugostepenom sudu vrši putem pravnog leka prigovora-žalbe. Što se tiče opsega preispitivanja koje se mora izvršiti od strane najvišeg suda (vrhovnog suda), osnovni je standard da sudsko preispitivanja od strane višeg suda uključuje kako kontrolu postupnih prava, isto tako i kontrolu zasluge u predmetu, omogućavajući da sud najvišeg stepena izvrši formalno i materijalno preispitivanje slučaja (predmeta) suđenog u prvostepenom sudu.

Dalje su razrađena pitanja kao što su: Šta treba da sadrže redovni i vanredni pravni lekovi? Koji su najčešći uzroci za njihovo podnošenje? Koji je postupak prijema i razmatranja tih lekova? i koje su odluke koje sud može doneti, vezano za redovne i vanredne pravne lekove?

Tokom ove obuke su korišćeni metodi delimičnog teorijskog objašnjenja, na osnovu sudske prakse, praćeni vežbama, interaktivnom diskusijom i materijalima pružanog od strane trenera, analizi slučajeva iz bogate sudske prakse razrađujući zakonske odredbe na snazi, koje uređuju ovu oblast, i pojašnjavajući gore navedene nejasnoće.

Korisnici ovog treninga bili su sudije osnovnih sudova, Apelacionog Suda (Civilni Odsek) i stručni saradnici.

Zaštita dečijih prava bez roditeljskog starateljstva

22-23 oktobra 2019.godine, Akademija Pravde je organizovala obuku na temu: "Zaštita dečijih prava bez roditeljskog starateljstva" u sklopu PKO-a.

Cilj ove obuke je usavršavanje znanja sudija na temu zaštite dečijih prava bez roditeljskog starateljstva.

U prvom delu obuke su obrađene sledeće teme: Zaštita dečijih prava bez roditeljskog starateljstva, i stavljanje deteta u drugu porodicu. Dok u drugom delu su obrađene sledeće teme: Starateljstvo, ostvarivanje, obustavljanje, ograničavanje, oduzimanje i nastavak roditeljskog prava i načina komunikacije suda sa decom u sudskom postupku.

U obuci je navedeno da je Republika Kosovo jedna od država koja se ozbiljno angažuje u oblasti zaštite dečijih prava. Pošto zaštita porodice uopšte, a posebice zaštita dece je od posebnog značaja, i Ustav Republike Kosovo sadrži odredbe koje se referišu porodičnoj sferi, putem kojih nasu državu svrstava u grupu zemalja sa porodičnim pravom usklađenim sa međunarodnim pravom.

U ovoj obuci, između ostalog su tretirana i pitanja u vezi zaštite dečijih prava bez roditeljskog starateljstva, kao i načini posebne zaštite ove dece (usvajanje, starateljstvo i td)koje su normirane Zakonom o Porodici, pozivajući se na Konvenciju za Dečija Prava. Takođe se diskusija fokusirala na način i metode komu-

nikacije suda sa decom u sudskom postupku, u vezi načela najboljeg interesa deteta, uloge suda i starateljskog organa u postupcima koji se bave zaštitom prava dece bez roditeljskog starateljstva, kao i domaćim i međunarodnim sprovedljivim zakonodavstvom.

U nastavku je potencirano da načelo najboljeg interesa deteta se poziva na Konvenciju dečijih prava koja navodi da:"U svim odlukama vezanim za dete, donesenim bilo od strane javnih ili privatnih institucija društvene podrške, od strane sudova, administrativnih autoriteta ili zakonodavnih organa, najbolji interes deteta mora da prevladava". Ovo načelo je ugrađeno i u domaćem zakonodavstvu i u Zakonu o Porodici kao i u Zakonu za Socijalne i Porodične Usluge. U ovoj obuci su primenjene metode delimično teoretskog objašnjavanja, zasnivajući isto na sudskoj praksi i vežbama, interaktivnim diskusijama, materijalima pruženim od strane trenera, analize studijskih slučajeva kao i razrađujući međunarodne standarde i odluke ESLJP-a i zahteve zakonskih odredbi na snazi koje regulišu ovu oblast.

Korisnici ove obuke su: sudije apelacionog Suda, osnovnih sudova- Opšteg Odseka-Građanski odsek, profesionalni saradnici i službenici Organa Starateljstva.

Primena Zakona o civilnoj registraciji (registri civilnog statusa, naknadna registracija i preregistracija)

Dana 23. oktobra 2019. godine, Akademija pravde u okviru Programa Kontinuirane obuke (PKO) u saradnji sa UNHCR-om i CRPK-om, sprovela je obuku na temu “Primena Zakona o civilnoj registraciji (registri civilnog statusa, naknadna registracija i preregistracija)”.

Svrha ove obuka bila je unapređenje znanja učesnika o organizaciji civilnog statusa na Kosovu i fazama njegovog razvoja kao i pravilnoj primeni odredbi Zakona o civilnom statusu.

Obuka je obuhvatila zakonske odredbe o registrima civilnog stanja Republike Kosova, registri civilnog stanja – ispravka i dopuna u Centralni

Registar za civilno stanje, Registracija rođenja deteta na osnovu osnovnih dokumenata po rođenju, naknadna registracija i preregistracija. Obuka je sprovedena u obliku interaktivne debate u kojoj su učestvovali svi učesnici. Dileme postavljene u ovoj obuci otklonjene su odgovorima angažovanih predavača iz sudske prakse i stručnjaka UNHCR-a i CRPK-a.

Korisnici ove obuke bili su: stručni saradnici, pravni službenici suda i tužilaštava kao i službenici UNHCR-a i CRPK-a.

Specijalizovani program - Obuka za izgradnju kapaciteta u borbi protiv korupcije (III sesija)

Dana 24-25 oktobar 2019, Akademija Pravde u okviru Programa Kontinuirane Obuke, održala je obuku na temu “ Specijalizovani program – Obuka za izgradnju kapaciteta u borbi protiv korupcije, III sesija.

Svrha ove obuke bila je unapređivanje profesionalnih znanja sudija, tužilaca i drugih korisnika u pravilnoj primeni zakonskih odredbi u slučajevima krivičnih dela koja su vezana sa korupcijom.

Ovom obukom razrađena su krivična dela koja se odnose na korupciju, ističući značenje korupcije prema važećem krivičnom zakonodavstvu, posledice korupcije kao i oblike institucionalne saradnje i koordinacije institucija ovlašćenih za

borbu protiv korupcije. Trening je takođe razrađivao nacionalne i međunarodne instrumente u borbi protiv korupcije, dileme i poteškoće u dokazivanju koruptivnih praksi, kao i mere za sprečavanje i otkrivanje zvanične korupcije.

Obuka se odvijala u obliku interaktivnih diskusija, gde su učesnici imali priliku da predstavljaju izazove i poteškoće sa kojima se suočavaju u praksi.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioci osnovnog nivoa iz različitih regiona Kosova, kao i stručni saradnici.

Obuka na radnom mestu za tužioce, koji će služiti kao kontakt tačke za MPS i Koordinatora za Međunarodnu Pravnu Saradnju u Kancelariji Glavnog Državnog Tužioca kao posredni organ

Dana 25. oktobra 2019. godine, Akademija Pravde uz podršku GIZ-a, sprovela je obuku na temu: “ Obuka na radnom mestu za tužioce, koji će služiti kao kontakt tačka za MPS i za Koordinatora za Međunarodnu Pravnu Saradnju u Kancelariji Glavnog Državnog Tužioca kao posredni organ”.

Svrha ove obuke bila je da se poveća međunarodna pravna saradnja i funkcionalizacija kontakt tačaka u istrazi, prikupljanje dokaza, izručenje i problematična pitanja koja se javljaju u praksi. Tokom obuke razmatrana je uloga i dužnosti tužioca kao kontakt tačka za međunarodnu pravnu saradnju.

Pored toga predstavljene su uloga i dužnosti

tužioca u svojstvu koordinatora kao kontakt tačka za međunarodnu pravnu saradnju, saradnja između kontakt tačaka za međusobnu pravnu pomoć u osnovnim tužilaštvima i koordinatora za MPS u Kancelariji Glavnog Državnog tužioca kao posredni organ. Pažnja je posvećena preliminarnom ispitivanju internih zahteva od strane kontakt tačaka, formalni pregled od strane koordinatora, obim formalnog pregleda/odluke i obrazloženi predlozi za radne grupe.

Korisnici obuke bili su: zamenik glavnog državnog tužioca, glavni tužilac, specijalni tužilac i osnovni tužilac iz svih regiona Kosova.

Sekvestracija i konfiskacija

Dana 29. oktobra 2019. godine, Akademija Pravde u okviru Programa Kontinuirane obuke u saradnji sa projektom Dalja podrška Kosovskim institucijama u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije i nasilnog ekstremizama B&S, sprovedli su obuku na temu “Sekvestracija i konfiskacija”.

Cilj ove obuke bio je unapređenje profesionalnog znanja učesnika o zakonskim odredbama novog Zakona o proširenim nadležnostima Zakona o Sekvestraciji i konfiskaciji (ZPNK).

Tokom obuke, od strane lokalnih i međunarodnih stručnjaka razmatrana su: Novi instituti Zakona o proširenim nadležnostima za Konfiskaciju, kompatibilnost i kontinuitet odredbi o sekvestraciji i konfiskaciji u osnovnim zakonima kao što su KZRK i ZKPK, razlike između prethodnog ZPKN-a i novog ZPKN-a, kompati-

bilnost novih instituta ZPKN-a sa Ustavom Republike Kosova i EKLJP.

Posebna pažnja posvećena je merama koje se mogu predložiti za obezbeđenje imovine, za koje državni tužilac poseduje ubedljive dokaze koji pokazuju osnovanu sumnju da je korišćena u krivičnom delu pod istragom, dokaz krivičnog dela pod istragom ili je stečeno krivičnim delom pod istragom. Preliminarno kroz primere analizirane su metode za identifikaciju imovine i postupak sekvestracije i konfiskacije imovine stečene krivičnim delom.

Korisnici obuke bili su sudije, tužioci i administrativno osoblje sudova i tužilaštava iz svih regiona Kosova.

Trgovina ljudima

Dana 30-31. oktobra 2019. godine, Akademija Pravde u saradnji sa projektom Evropske organizacije za Javno Pravo ELPO, održala je dvodnevnu radionicu na temu: “Borba protiv trgovine ljudima”

Svrha ove radionice je povećanje profesionalnih kapaciteta učesnika u pravilnom sprovođenju važećeg zakonodavstva i jačanje saradnje sa drugim nadležnim institucijama za uspešnu borbu protiv ove pojave.

Tokom ove radionice razmatrani su pravni aspekti Trgovine ljudima, razumevanje i perspektive žrtve. Posebna pažnja posvećena je zaštiti žrtava pre i tokom krivičnog postupka,

podrška, rehabilitacija i reintegracija žrtve u društvo. Tokom ove radionice kroz praktične slučajeve istaknuto je da je trgovina ljudima veoma raširena i profitabilna pojava organizovanog kriminala, dostižući iste dimenzije kao i trgovina drogom i oružjem. Stoga, je od učesnika zahtevano da pravilno razumeju elemente krivičnog dela trgovine ljudima i da poznaju oblike eksploatacije žrtava trgovine ljudima kako bi imali rezultate u borbi protiv ovih krivičnih dela.

Korisnici ove radionice bili su sudije, tužioci i sudsko i tužilačko administrativno osoblje iz svih regiona Kosova.

Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)

Aktivnosti u okviru početne obuke za novoimenovane sudije (generacija VII)

Komponenta teorijske obuke za ovaj period, realizovana je sledećim aktivnostima: ukupno je održano 18 sesija obuke u okviru modula: “Lične i interdisciplinarnе veštine”, “Nacionalni i međunarodni pravni poredak”, “Zakonodavstvo i dopunske veštine” i Krivični Zakonik Republike Kosova.

U okviru pod modula “Profesionalna etika” održano je četiri (4) sesije obuke gde je razmatrano: Pravilnik o pravilima ponašanja, saradnja i koordinacija sudova sa drugim institucijama o osetljivim slučajevima, dužnostima i funkcijama Kancelarije Disciplinskog tužioca (KDT).

U okviru pod modula “EKLJP” održane su dve (2) sesije obuke, sa ciljem proširenja znanja novoimenovanih sudija o Evropskoj Konvenciji za Ljudska prava iz čl. 13 i čl. 14.

Tokom oktobra u okviru pod modula “Posredovanje” održane su dve (2) sesije obuke gde je razmotreno: Posredovanje u krivičnim predmetima, značaj posredovanja i posredovanje u građanskim predmetima.

U ovom periodu novoimenovane sudije održale

su obuku u okviru pod modula “Pravo EU” četiri (4) sesije obuke gde su razmatrane sledeće teme: Struktura Ugovora, priroda nadležnosti i osnovna načela Prava Evropske Unije i institucije i izvori Prava Evropske Unije.

Takođe u okviru pod modula “Teški zločini” održana je sesija obuke gde su novoimenovane sudije imale priliku da steknu nova saznanja o trgovini ljudima, pranje novca i kibernetički zločini. Dok se u okviru pod modula “Zakonik pravde o maloletnicima” tokom oktobra, održane dve (2) sesije obuke gde je razmotreno: definicije korišćene u Zakoniku Pravde o maloletnicima i izricanje mera i kazni za odrasle za počinjena krivična dela kao maloletnici.

Takođe u okviru pod modula “Obrazloženje sudskih odluka” održana je jedna (1) sesija obuke gde su sudije imali priliku da steknu znanje o važnosti pravnog pisanja.

U okviru praktične obuke, tokom ovog perioda novoimenovane sudije su imali priliku da pohađaju praktični deo u relevantnim sudovima, u skladu sa programom obuke. Novoimenovane sudije tokom oktobra, takođe su sprovedi praktičnu obuku u Kosovskoj Agenciji za privatizaciju, Kosovskoj katastarskoj agenciji i Državnoj agenciji za zaštitu ličnih podataka, gde su imali priliku da se upoznaju sa ulogom, strukturom i problemima sa kojima se susreću u praksi.

Početnu obuku pohađaju 39 novoimenovanih sudija, od kojih je sedam iz srpske zajednice.

Aktivnosti u okviru programa početne obuke za novoimenovane tužioce generacija (VIII)

Akademija pravde u okviru programa obuke, nastavila je sa realizacijom planiranih aktivnosti u okviru Programa početne obuke, koju pohađaju novoimenovani državni tužioci.

Tokom oktobra, u okviru teorijske obuke za novoimenovane tužioce, održano je (18) sesija obuke iz modula “Zakonik o Krivičnom postupku” i “Krivični zakonik Republike Kosova”.

U okviru pod modula “Optužnica, postupak revizije” održana je jedna (1) sesija obuke, na kojoj su tužioci imali mogućnost produbiti svoje znanje o izazovima državnog tužioca u pogledu forenzičke ekspertize prilikom podizanja optužnice, i državnog tužioca pred obdukcijom sudske medicine. Takođe u okviru pod modula “Izbegavanje i krivično gonjenje” održana je jedna (1) sesija obuke, gde su učesnici imali mogućnost da unaprede znanja o izbegavanju krivičnog gonjenja prema ZKPK i obustavi istrage u okviru ZKPK-a.

Tužioci su takođe sproveli dve (2) sesije u okviru pod modula “Upravljanje krivičnim postupcima” gde su razmotreni: podnesci, rokovi i donošenje i komuniciranje odluka, dostavljanje spisa, izvršenje odluka i drugim odredbama i dopisima koje treba lično podneti kao i postupak isporuke.

U okviru pod modula “Krivična dela korupcije” održane su dve (2) sesije obuke gde je razmotreno: Službena korupcija i krivična dela protiv službene dužnosti iz čl. 14-420 ZKPK.

U okviru pod modula “Dokazi u krivičnom postupku” održano je šest (6) sesija obuke, gde su tužioci imali mogućnost da raspravljaju o dokazima, obezbeđenju i dokazima u fazi istrage.

A u okviru pod modula: Krivična prijava, održano je šest (6) sesija obuke, gde su tužioci imali priliku da prošire svoje znanje o krivičnoj prijavi, krivičnoj prijavi policije i dopunskim podacima.

Pored toga, u cilju ispunjavanja programa praktične obuke, novoimenovani tužioci pohađali su obuku u Kosovskoj Agenciji za privatizaciju, Kosovskoj Carini, Kosovskoj Katastarskoj Agenciji i Državnoj Agenciji za zaštitu ličnih podataka, preko kojih su imali priliku da steknu znanja o radu koji se obavlja u ove institucije.

U ovom periodu novoimenovani tužioci sproveli su (10) dana praktične obuke u relevantnim tužilaštvima, kako je predviđeno programom obuke. Početnu obuku pohađaju 12 novoimenovanih tužioca.

Praktična obuka novoimenovanih sudija i tužilaca u Kosovskoj Agenciji Privatizacije

09. oktobra 2019.godine u sklopu praktičnih obuka sa nepravosudnim institucijama novoimenovanih sudija i tužilaca koji prate početne obuke, je održana obuka u Kosovskoj Agenciji Privatizacije.

Cilj ovog sastanka je bilo upoznavanje sa razvojima i funkcijama privatizacije subjekata KAP-a, ulogom Agencije u postupku privatizacije, s aposebnim naglaskom je obrađena i verifikacija i objava privremenog pobjednika, odobravanje i odbijanje ponude i opšte informacije za postupak privatizacije i likvidacije na Kosovu.

Takođe, u toku obuke su obrađivani i analizirani

na opšti način aktuelni problemi u praksi, spoznavajući i shvatajući na bolji način ulogu Agencije u postupku privatizacije na Kosovu i pravedno sprovođenje postupaka privatizacije subjekata.

Obuka je održana na interaktivni način, putem kojeg su novoimenovani sudije i tužioci bili u mogućnosti da diskutuju interesna pitanja sa kojima se mogu suočavati u svojoj praksi sa predmetima ove prirode.

Korisnici ove obuke su novoimenovani sudije, generacija VII i novoimenovani tužioci generacija VIII PPO-a.

Poseta/praktična obuka novoimenovanih državnih tužilaca u Carini Kosova

Dana 16 Oktobra 2019, Akademija Pravde, u okviru Programa Početne Obuke za novoimenovane tužioce, sprovela je posetu/obuku u Carini Kosova.

Svrha ove posete/obuke je informisanje novoimenovanih tužilaca o ulozi, misiji, radu, strukturi i aktivnostima koje obavlja Carina Kosova.

Na dnevnom redu ove posete/obuke bile su teme direktno vezane za borbu protiv ilegalnih aktivnosti, graničnog kriminala, borbu protiv

trgovine drogama, kao i sprečavanje krijumčarenja nuklearnog oružja i eksplozivnih materija.

Takođe, tokom obuke razgovarano je o raznim temama koje su u interesu novoimenovanih tužilaca. Posebno su razgovarali o carinski porez, porezu na dodatu vrednost, akcizama na Konsolidovani budžet Kosova, kontroli uvoza i izvoza, zaštiti ekonomije i zaštiti žigova.

Obuka je realizovana putem teorijskih objašnjenja i interaktivnih diskusija, pri čemu su novoimenovani tužioci imali priliku da postavljaju različita pitanja o pitanjima koja su bila u fokusu obuke.

Korisnici ove obuke bili su novoimenovani tužioci VII generacije PPO-a.

Poseta novoimenovanih sudija i tužioca u Katastarskoj Agenciji Kosova

23 Oktobra 2019.godine, u sklopu programa obuka za novoimenovane sudije i tužioce, Akademija Pravde je ostvarila sledeću posetu Katastarskoj Agenciji Kosova.

Cilj ove posete je upoznavanje novoimenovanih sudija i tužioca sa delatnošću i zakonskom strukturom funkcionisanja ove institucije.

Novoimenovane sudije i tužioci su imali mogućnost da se informišu u vezi registracija parcela, stambenih objekata, preduzeća, izdavanja dozvola za stanovanje, identifikaciju stambenih objekata i njihovo ubacivanje na topografskim mapama, geodezijskim poslovima, kao i državnim poslovima. Takođe su obavešteni i o novom sistemu za izdavanje sertifikata, tzv. "E-Kiosk".

Sa posebnim fokusom su obrađene teme velikog broja neregistrovanih imovina i parcela, nepoštovanje polne ravnopravnosti pri registraciji imovine i horizontalni sistem organizacije.

U toku obuke novoimenovane sudije i tužioci su bili u mogućnosti da zajedno sa službenicima Katastarske Agencije Kosova da diskutuju o pitanjima zajedničkog interesa, u cilju uzajamne saradnje u budućnosti.

Korisnici obuke su novoimenovane sudije (generacija VII) i novoimenovani tužioci (generacija VIII) 2019-2020.

Aktivnosti Programa za Istraživanja i Publikacije (PIP)

Uvođenje platforme za učenje na daljinu, elektronske pravne biblioteke AP-a

Dana 4, 11, 25 I 31 oktobra 2019 Akademija Pravde je u saradnji sa OEBS-om održala radionice „Uvođenje platforme za učenje na daljinu, elektronske pravne biblioteke AP-a.

Svrha ove radionice bila je upoznavanje sa uslugama informatičke tehnologije koje je Pravna akademija pružala svojim korisnicima kao što su: veb stranica AP-a, online aplikacija za obuku, funkcionisanje platforme za učenje na daljinu, pristup platformi, aplikacija za kurseve obuke, pohađanje obuka preko platforme, pristup elektroničkoj biblioteci Akademije, pronalaženje literature u ovoj biblioteci i litera-

ture koju poseduje fizička biblioteka Akademije.

Povodom ove radionice, učesnici su praktično pokazali pristup platformama i bazama podataka koje Akademija nudi, tako da u budućnosti budu korisnici resursa i pravnih materijala koje ove platforme pružaju.

Učesnici ove radionice bili su predsednike Osnovnog Suda, sudije, tužioci, stručni saradnici, pravni službenici, IT službenici, iz Osnovnog Suda i Osnovnog Tužilaštva u Pristine, Prizrena i ovog Gnjilane.

Aktivnosti za druge pravne profesije

Zaštita prava deteta u sudskom postupku

Dana 25. oktobra 2019. godine, Akademija Pravde u okviru aktivnosti za slobodne profesije, na zahtev Agencije za besplatnu pravnu pomoć, uz podršku GIZ-a, sprovela je obuku na temu: “Zaštita prava deteta u sudskom postupku”.

Svrha ove obuke bila je pravilno sprovođenje zakonskih odredbi Zakona o sudskoj zaštiti prava deteta u građanskom aspektu, i u bračno-porodičnim sporovima.

U okviru ove obuke razmotrene su sledeće teme: Zaštita prava deteta tokom postupka razvoda, principi zaštite prava deteta prema ZPDK, roditeljsko staranje, odluka suda o ost-

varivanju roditeljskog staranja .

Tokom obuke razmatrani su i slučajevi iz prakse službenika besplatne pravne pomoći po pitanjima ove prirode. Posebna pažnja posvećena je i pitanjima poverenja o staranju o deci trećim licima i ulozi organa starateljstva u postupku poverenja deteta.

Korisnici ove obuke bili su 16 zvaničnika Agencije za besplatnu pravnu pomoć iz svih regiona.

Presude i vrste presuda prema odredbama ZPP-a i Glavna rasprava i skupljanje dokaza

26 Oktobra 2019, Akademija Pravde u sklopu aktivnosti za slobodne aktivnosti, po zahtevu Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć uz podršku GIZ-a, je održala obuku na temu: "Presude i vrste presuda prema ZPP-u i Glavna rasprava i skupljanje dokaza".

Cilj ove obuke je pravilno sprovođenje zakonskih odredbi za rukovođenje sudskog razmatranja od strane službenika besplatne pravne

pomoći.

U toku ove obuke su se obrađivale sledeće teme: Vrste presuda i uslovi za njihovo donešenje, sadržaj presude i obrazloženje svake vrste presude kao i identificiranje slučajeva skupljanja dokaza u toku sudskog razmatranja.

Takođe u toku obuke su diskutovani slučajevi iz prakse službenika besplatne pravne pomoći na kojoj su obrađivane teme sa posebnim naglaskom na slučajeve sledeće prirode: Procena, izrada i pravilno obrazloženje vrsta presuda kao način donošenja zaslužnih odluka, kao i razmatranje dokaza.

Korisnici ove obuke su 13 službenika Agencije Besplatne Pravne Pomoći iz svih regija.

Ostale aktivnosti

Regionalna konferencija: "Horizontalni instrument za Zapadni Balkan i Tursku - Druga faza"

Dana 9 oktobra 2019, Savet Evrope u Skoplju održao je regionalnu konferenciju „Horizontalni instrumenta za Zapadni Balkan i Tursku - Druga faza“ u okviru mehanizma koordinacije stručnosti.

Svrha ove konferencije bila je da podrži rezultate prve faze, da pomogne tehničkoj saradnji prilagođenu zemlji u postizanju većeg ispunjavanja evropskih standarda pružanjem saveta i ekspertize kao odgovora na zahteve za analizu i pomoć kroz koordinacija ekspertize.

Tokom ove konferencije razmatrana su pitanja u vezi sa garantovanjem pravde za fer i nepristras-

no suđenje, sa posebnim naglaskom na transparentnost pravosuđa u odnosu na građane. Posebna pažnja tokom ove konferencije bila je posvećena borbi protiv privrednog kriminala, anti-diskriminaciji i zaštiti kršenih prava. Ranije su sloboda izražavanja i mediji, kao i rodna ravnopravnost bili predmet rasprave i diskusije na ovoj konferenciji.

Konferenciji su prisustvovali učesnici iz Kosova, Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore, Srbije i Turske.

Trening trenera za upravljanje sudovima

Dana 15-16. oktobra 2019. godine, Akademija Pravde uz podršku USAID-a organizovala je obuku na temu: "Upravljanje sudovima". Predavač na ovoj obuci bio je g. Ingo Keilitz, ekspert USAID-a.

Svrha ove obuke bila je unapređivanje znanja sudskih rukovodioca u oblasti menadžmenta.

Prvog dana obuke razmotreno je: Sveukupno upravljanje i upravljanje sudom i tužilaštvom, karakteristike dobrog rukovodioca, dužnosti i odgovornosti sudija, karakteristike upravljanja i tendencije koje treba izbegavati. Drugog dana razmotreno je: Merenje angažmana zaposlenih, tumačenje podataka o angažovanju zaposlenih na sudu i traženje svetlih tačaka.

U nastavku je naglašeno da ova obuka ima za cilj da poveća profesionalne kapacitete učesnika u oblasti menadžmenta, koji uključuje organizaciju i harmonizaciju resursa za postizanje ciljeva za uspeh. Menadžment zahteva planiranje, organizaciju, vođenje i nadgledanje.

Nakon sveobuhvatnog razmatranja, pruženi su odgovori na sledeća pitanja: Kako se uspešno upravlja sudom ili tužilaštvom? Koji su standardni principi dobrog upravljanja? Koji su trenutni izazovi i nedostaci upravljanja sudom i tužilaštvom?

Tokom ove obuke naglašeno je da sprovođenje analize je prvi značajan korak ka reformi. Karakteristika pravosudnog sistema visokih performansi je politička volja i sposobnost za redovno i kontinuirano delovanje, za sticanje znanja i uvida u nove oblasti, mogućnosti i potrebe, za prenos znanja i uvida u efikasne strategije za poboljšanje.

U nastavku sledi preporuka za "merenje" i "izračunavanje", objašnjavajući da to predstavlja suštinski princip, i da bi bio efikasan, mere i pokazatelji performanse moraju biti usklađeni sa osnovnim vrednostima, obavezama i ključnim faktorima uspeha javnih institucija, koji se obično izražavaju izjavom o namerama, viziji i strateškim ciljevima, koji zauzvrat odražavaju široke vladine obaveze izražene u zakonu o javnim politikama. Fokus bi trebao biti na ishodima i dostignućima, a ne nužno na oblicima (resursima i strukturama) ili funkcijama.

Ova obuka je takođe pružila objašnjenja vezana za upravljanje sudovima i tužilaštvima, pomoću prezentacija putem kojih su razmatrana napredne strategije vezane za uspešno upravljanje sudovima i tužilaštvima. Tokom čitavog procesa razvijen je pragmatičan pristup primene pravila za uspešno i efikasno upravljanje.

Korisnici ove obuke bili su predsednici sudova, nadzorne sudije na čelu ogranka, šefovi odeljenja i divizija.

Upravljanje sudovima

Dana 22-23. Oktobra 2019. godine, Akademija Pravde uz podršku USAID-u, održala je obuku na temu „Upravljanje sudovima“. Svrha ove obuke bila je unapređivanje znanja rukovodilaca divizija u sudovima u oblasti upravljanja.

U početku tretirano upravljanje uopšte i upravljanje sudom i tužilaštvom, karakteristikama dobrog rukovodioca, dužnostima i odgovornostima sudija i upravljačkim osobinama i tendencijama koje treba izbegavati. Sledilo je: Merenje angažmana zaposlenih, tumačenje podataka o angažovanju zaposlenih u sudu i traženje svetlih tačaka.

Tokom obuke naglašeno je da ova obuka ima za cilj da poveća profesionalne kapacitete učesnika u oblasti menadžmenta koji uključuje organizaciju i harmonizaciju resursa za postizanje ciljeva postavljenih za uspeh. Upravljanje zahteva planiranje, organizaciju, vođenje i nadgledanje.

Nakon sveobuhvatne revizije, odgovoreno je na

sledeća pitanja: Kako se uspešno upravlja sud ili tužilaštvo? Koji su standardni principi dobrog upravljanja? I koji su trenutni izazovi i nedostaci upravljanja sudom i tužilaštvom?

Naglašeno je da organizovanje analize je najvažniji prvi korak ka reformi. Karakteristika pravosudnog sistema visokih performansi je politička volja i sposobnost da se redovno i kontinuirano vrši, da se steknu uvidi i uvidi u nove stvarnosti, mogućnosti i potrebe, te da se znanje i uvid pretvori u efikasne strategije za poboljšanje.

Tokom ove obuke korišćene su teorijske metode objašnjenja, zasnovane na studijama slučajeva i praksi, praćenim interaktivnim diskusijama pod olakšavajućim modelom, analizom i razradom tema, sa fokusom na efikasno upravljanje sudom kao i kroz zadatke i praktične predmete.

Korisnici ove obuke bili su: rukovodioci sudskih odeljenja.

Sastanak Komisije za Normativna Pitanja Akademije Pravde

Dana 23 oktobra 2019, u Akademiji Pravde održan je sledeći sastanak Komisije za Normativna Pitanja Akademije Pravde.

Svrha ovog sastanka bila je razgovor o praktičnim poteškoćama i problemima u sprovođenju Pravilnika br. 06/2017 za Trenere i Mentore Akademije Pravde i njihovo obraćanje izmenom ili dopunom ovog pravilnika.

Tokom ovog sastanka, razmotren je pravilnik sa posebnim akcentom na odredbe kada je reč o angažovanju predavača u sprovođenju programa obuke, obuci trenera, mogućnosti prava na žalbu i druga važna pitanja za koja je Normativna Komisija AP pristala da donese novi pravilnik jer je ovaj pravilnik jednom izmenjen.

<https://ad.rks-gov.net>

**Adresa: Lagja e Spitalit
Ul. "Muharrem Fejza" b.b.
Pristina, Republika Kosova**

**Tel: + 381 38 200 18 660
Fax: + 381 38 512 095
E-mail: infoad@rks-gov.net**